VPRAŠANJA GEOGRAFIJA TEKMOVANJE 2022/23

PLANETOV OCEANOV, NATIONAL GEOGRAPHIC SLOVENIJA

- 1. Koliko odstotkov Zemljinega površja prekrivajo oceani skupaj? Kolikšen del oceanov je še neraziskan?
- 2. Kako se imenuje najvišja gora na svetu, ki leži skoraj v celoti pod gladino morja, in kako najgloblji jarek na svetu? V katerem oceanu se nahajata? Kako si oceani sledijo po velikosti?
- 3. Kakšen je pomen morskih tokov za globalno kroženje oceanske vode? Kako se premikajo površinski in kako globinski tokovi? Kako z njuno pomočjo kroži oceanska voda?
- 4. Koliko časa potrebuje voda, da sklene globalni vodni krog?
- 5. Kaj obsega t. i. Južni ocean?
- 6. Kateri dejavniki stresa danes ogrožajo skoraj 60% oceanov? Kateri ekosistemi so najranljivejši, zakaj? Kako na oceane vpliva ribolov?
- 7. Katerih 14 držav se je nedavno zavezalo, da bo trajnostno opravljalo s svojimi vodami?
- 8. Kolikšen odstotek presežka toplote na planetu je shranjen v oceanih, kakšne temperature so zabeležili v lanskem letu?

REŠEVANJE KORALNIH GREBENOV, NATIONAL GEOGRAPHIC SLOVENIJA

- 1. Kdo je vodil odpravo na otočju Florida Keys? Kako in pod kakšnimi pogoji se razmnožujejo koralnjaki? Kako uspešna je bila »posaditev« gmotastih koral leta 2015 in kako ogrožene so?
- 2. Kdo je kot prvi spremljal prvo opaženo beljenje koral, kje in kdaj?
- 3. Kaj privede do beljenja koralnjakov, od kod tako ime?
- 4. Kdaj se pojavi obsežno beljenje koral v svetovnem merilu, kako pogosto je bilo v primerjavi z danes?
- 5. Kako velik je Veliki koralni greben in kje se nahaja? Pomen koralnih grebenov.
- 6. Zakaj je težko sprejeti ustrezne ukrepe za preprečevanje oz. zmanjšanje učinka podnebnih sprememb na koralne grebene? S kakšno metodo znanstveniki napovedujejo in locirajo beljenje koral?
- 7. Ali je koralne grebene mogoče umetno obnoviti? Katere vrste koral so t. i. »gradniki koralnih grebenov«?
- 8. Kako hitro se obnavljajo koralne tvorbe in katere korale so najbolj primerne za umetno vzgojo?
- 9. Katera bolezen koral se je 2014 pojavila na Floridi, posledice, možne rešitve?
- 10. Naštej primere obnove koralnih grebenov zunaj floridskih voda po metodah Motovega laboratorija.
- 11. Kako znanstveniki povečajo verjetnost oploditve in nastanka ličink koralnjakov? Katerih dveh metod razširjanja ličink se poslužujejo?
- 12. Kaj je eden od naravnih načinov ohranjanja genetske pestrosti koral? Kako v laboratoriju Avstralskega oceanografskega inštituta pospešujejo razvoj naravnih prilagoditev koral?

- 13. Kdo igra ključno vlogo pri odpornosti koralnjakov proti beljenju? Kako uspešno je križanje koralnjakov?
- 14. Kaj so znanstveniki zaznali na koralnih grebenih atola Kiritimati?
- 15. Katere ukrepe je treba po mnenju Hughesa sprejeti, da bi korale zaščitili na dolgi rok?
- 16. Kaj so »žive biotske banke«?
- 17. Kako lahko kot obiskovalci na območju koralnih grebenov sami prispevamo k varnosti koral?
- 18. Kateri del Velikega koralnega grebena je bil hudo prizadet v letih 2016 in 2017?
- 19. Kaj so koralnjaki in katero snov izločajo? Predstavi njihov simbiotski odnos z algami.
- 20. Opiši obe metodi reševanja koral- kloniranje in ustvarjanje (zbiranje koral, vzgajanje, oplojevanje, naselitev) in ju primerjaj.
- 21. Kaj se je zgodilo v mikronezijskem Tumon Bayu v Guamu?